

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Лидия Стоянова Велкова,
Военна академия „Георги С. Раковски”

Относно: дисертационен труд за присъждане на научна степен „доктор на науките” в професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“ във ВСУ „Черноризец Храбър”.

Автор на дисертационния труд: д-р Славомира Бялоблodsка

Тема на дисертационния труд:

СТРАТЕГИИ И МОДЕЛИ ЗА ФОРМИРАНЕ И РЕАЛИЗАЦИЯ НА ДЪРЖАВНАТА ПОЛИТИКА ЗА ИНОВАТИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури за защита на дисертационния труд, определено със Заповед № 1097 от 28.06.2018 г. на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър”.

1. Актуалност и значимост на разработения научен проблем

Като едно от направленията на стратегическия мениджмънт, управлението на иновациите, е жизнено необходима дейност за социално-икономическо развитие на всяка модерна държава. Управлението на иновациите, чийто обект е иновационно-технологичното развитие, може да се състои както в директна координация на работата по иновативни продукти, така и в разработването на системи за управление на иновационни процеси и икономически отношения, което се осъществява на най-високото равнище на управление. Най-общо иновационният мениджмънт се интерпретира като система за вземане на решения, насочени към формирането, поддръжката и развитието на иновационния потенциал и неговото преобразуване в реален продукт или технология. По своята същност иновационният мениджмънт не е нищо друго освен управление на промяната за повишаване на конкурентоспособността на организацията или управление на развитието на основата на иновациите.

Приложен в сферата на националното стопанство, в условията на висока динамика на средата и ограничен ресурсен потенциал, иновационният

мениджмънт поставя императива за изграждане и реализиране на държавна политика за социално-икономическо развитие, основана на ефективно управление на иновационните процеси.

Предложеният за рецензиране дисертационен труд касае научен въпрос, който *безспорно е дисертабилен* и поради това работата на д-р Бялоблodsка критично да осмисли и да характеризира същността, задачите и съдържанието на стратегиите за иноватизация, като предпоставка за социално-икономическото развитие, има особена стойност. Изграждането на иновативна икономика, масовото внедряване и използване на иновациите във всички сфери на общественото производство на основата на формирането и развитието на производствено-иновационните клъстери в промишлеността, безспорно определя не само актуалността, но и значимостта и мащаба на изследвания от нея научен проблем.

Представеният за рецензиране дисертационен труд е с обем от 271 с., като в съответствие с целта и задачите на изследването той логично е изграден от увод, шест глави, всяка завършваща с обобщения, заключение, списък на използваната литература и приложения. Основният текст съдържа 16 таблици, 9 фигури и 14 схеми. Използваната научна литература съдържа 170 източника на руски и английски език и 11 интернет източника, като отразява пълно най-новите публикации в изследвана област.

Тезата, че формирането на производствено-иновационните клъстери на промишлените предприятия позволява да се създадат обективни социално-икономически предпоставки за изграждането на ефективни иновационни системи на промишлените предприятия на базата на тяхната интеграция в иновационната дейност с организациите на науката и образованието, както и с властовите структури, е убедително защитена.

Обектът на изследването - производствено-иновационните клъстери на промишлените предприятия и *предметът* на цялостния анализ в дисертационния труд - организационно-икономическият механизъм за формирането на производствено-иновационните клъстери на промишлените предприятия, както и социално-икономическите отношения, възникващи в процеса на активизиране на иновационната дейност в интегрираните производствено-иновационни формирования на промишлените предприятия *са коректно дефинирани*. Те са

пряко и непосредствено свързани с приетата *научна цел* – разработката на теоретико-методологичните положения, методическите и практическите препоръки за формирането и развитието на производствено-иновационните клъстери на промишлените предприятия на етапа на формирането на иновативната икономика, предполага и поетапното решаване на съставните задачи на разработката.

Всичко това свидетелства за всестранното познаване на поставените проблеми, задълбочената теоретична и практическа подготовка и уменията на авторката да ги приложи при разработването на концепции за иноватизация на социално-икономическото развитие посредством модела на иновационните клъстерни комплекси.

Избраната *методика* на изследване се основава на общоприети подходи на научното познание и включва разнообразен научен инструментариум. От методологическа гледна точка авторката преимуществено прилага абстрактно-логическия, икономико-статистическия, графическия метод, методите за експертни оценки и социологически проучвания, както и други методи за социално-икономически изследвания, които в значителна степен подпомагат задачата за изясняване на качествените зависимости между изследваните променливи.

Изложението в представения за рецензиране труд, в рамките на поставените от д-р Бялоблodsка пространствени, структурни и функционални ограничения, е ориентирано основно към емпиричния опит на Руската Федерация и нейните отделни административно-териториални единици и представлява вариант на „кейс-стъди“, основан на съпоставка на теорията с елементите на операционализацията на изследвания случай, което като резултат води до създаване на ново научно знание.

2. Оценка на научните резултати

Справката за научните приноси обективно отразява постиженията на д-р Бялоблodsка, като получените научни резултати ми дават сериозни основания да подкрепя приносите в развитието на теорията и практиката на организацията на иновационната дейност чрез формирането на иновационни клъстерни комплекси за по-ефективно прилагане на иновациите в предприятията.

Към най-съществените резултати, съставлящи научната новост на изследването откроявам, предложената и обоснована концепция за формирането и развитието на производствено-иновационните клъстери на промишлените предприятия; дефинирането на социално-икономическата същност и основните направления в дейността на производствено-иновационните клъстери в промишлеността и тяхната научна класификация; доказаните и разкрити предимства на клъстерната форма за организация на иновационната дейност в промишлените предприятия и възможността за създаване съвкупен иновационен продукт, като резултат от синергичния ефект от взаимодействието на всички участници в производствено-иновационния клъстер; систематизирането на особеностите на моделите за иновационно-производствени отношения между участниците в производствено-иновационните клъстери и определянето на основните закономерности, особености и принципи за формиране и развитие на производствено-иновационните клъстери на етапа на формиране на иновативната икономика. Тук определено може да се твърди, че е налице синтезирано знание, което може да бъде полезно на управленци, изследователи, преподаватели, студенти и докторанти, които изучават съвременните тенденции в иновационното развитие на промишленото производство.

Достоверността на научните резултати може да се търси в приносите с приложен характер, свързани с мястото, ролята и направленията на промишлената и клъстерната политика на държавата в условията на преход към иновативна икономика, сред които с особена стойност е предложеният модел-схема за организация на дейността на иновационната подсистема на производствено-иновационния клъстер на промишлените предприятия, в основата на която лежи създаването на център за компетенции, като организатор и координатор на реализацията на иновационната политика в клъстера.

Трябва да се отбележи големия обем изследователска работа, свързана с анализ на социално-икономическата политика, насочена към формирането и развитието на регионалните клъстерни системи посредством създаването на условия и фактори за активизиране на иновационната дейност на предприятията и организациите на базата на постиженията на научно-техническия прогрес и челния опит.

Предложеният за рецензиране дисертационен труд е подкрепен с необходимия брой публикации. Приемам всички посочени публикации по темата (общо 11, 4 от които в съавторство), тъй като са в направление на научните изследвания на автора, верифицират и осигуряват представителност на резултатите от научното изследване.

Представеният към дисертационния труд автореферат в обем от 35 страници, съответства на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение, съдържа всички необходими атрибути и отразява основните постижения и научните приноси на дисертацията.

3. Критични бележки и препоръки

Изследване върху сложен и актуален проблем, като усъвършенстване на управлението на иновациите като фактор за социално-икономическото развитие, безспорно предизвиква интерес, поставя въпроси и поражда критични бележки, най-съществените от които са свързани с прецизиране на заглавието на докторската теза, по-точната и стегната формулировка и броя на приносите, както и необходимостта от по-голяма конкретизация на предложенията за усъвършенстване на управлението на иновациите като част от държавната политика, насочена към социално-икономическо развитие.

4. Заключение

Отчитайки актуалността на изследвания научен проблем в дисертационния труд на тема “Стратегии и модели за формиране и реализация на държавната политика за иноватизация на социално-икономическото развитие” и автореферата към него, приложимостта на разработката и качеството на постигнатите резултати, считам, че същият представлява завършено научно изследване с отчетливи научно-приложни приноси, отговарящо на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение. Ето защо убедено давам своята положителна оценка и предлагам на научното жури да присъди на д-р Славомира Бялоблodsка научната степен “доктор на науките” в професионално направление 3.7 “Администрация и управление”, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“.

18 юли 2018 г.

Член на журито: проф. д-р Лидия Велкова